

CHƯƠNG V. VĂN HÓA GIAO THÔNG

5.1. Khái niệm văn hóa giao thông

Văn hóa giao thông là một bộ phận của Văn hóa ứng xử của con người khi tham gia giao thông. Đó là sự tôn trọng là sự hiểu biết đầy đủ và chấp hành nghiêm chỉnh pháp luật về giao thông, là ý thức trách nhiệm với cộng đồng khi tham gia giao thông.

Văn hóa giao thông (VHGT) là tấm gương phản ánh trình độ văn hóa, văn minh của một đất nước, của một ngành. VHGT không đứng ngoài sự vận động và phát triển của xã hội. Văn hóa khi tham gia giao thông vừa là nhân tố phát sinh từ bản thân mỗi con người, vừa là định hướng chỉ đạo của các cấp, các ngành quản lý đối với người dân. Văn hóa giao thông phản ánh trình độ và tư duy lãnh đạo và quản lý, ý thức trách nhiệm của mỗi cán bộ, mỗi người dân khi tham gia giao thông.

Bên cạnh việc hiểu rõ khái niệm văn hóa giao thông chúng ta cũng cần nắm được 2 yếu tố quan trọng quyết định văn hóa giao thông đó chính là tính pháp lý và tính cộng đồng trong văn hóa giao thông.

- Tính pháp lý:

Văn hóa giao thông chính là phải chấp hành đúng, gương mẫu và tự giác đối với Luật Giao thông đường bộ. Theo đó, các hành vi ứng xử trước hết phải đặt ý thức tự giác lên hàng đầu, tiếp đến là thực hiện đúng luật định, gương mẫu và tôn trọng những người liên quan, bảo đảm an toàn tài sản, an toàn công cộng và trật tự công cộng.

Để làm được điều này, cần phải loại bỏ các hành động như vượt đèn đỏ, dừng đỗ đèn đỏ không đúng quy định, chen lấn làn, bóp còi inh ỏi, bật đèn chiếu xa khi tham gia giao thông trong đô thị, khu đông dân cư ... Những hành vi trên không chỉ gây phiền toái mà còn tiềm ẩn rất nhiều nguy cơ tai nạn cho chính người vi phạm và những người xung quanh.

- Tính cộng đồng:

Người tham gia giao thông không chỉ tự giác chấp hành nghiêm chỉnh những quy định của pháp luật mà cần phải có tính cộng đồng khi tham gia giao thông. Tính cộng đồng chính là sự tôn trọng, nhường nhịn, giúp đỡ và ứng xử một cách văn hóa giữa những người tham gia giao thông với nhau.

Điều này được thể hiện rõ qua việc không chen lấn khi gặp đường đông người qua lại,

hay đơn giản là những cử chỉ đẹp khi tham gia giao thông như giúp đỡ người bị an khi gặp tai nạn giao thông, dắt cụ già hay em nhỏ qua đường, Nó còn được thể hiện ở cách mà người tham gia giao thông cùng phối hợp với lực lượng cảnh sát ngăn chặn những hành vi vi phạm, thông báo cho cơ quan chức năng biết nếu thấy các sự cố về cơ sở hạ tầng Tính cộng đồng trong văn hóa giao thông sẽ giúp được phần nào trong việc giảm thiểu ùn tắc giao thông, hay những vụ tranh cãi khi có tai nạn giao thông góp phần xây một văn hóa giao thông đúng nghĩa. Đồng thời nó còn giúp người tham gia giao thông xác định mình là một người có văn hóa khi tham gia giao thông, mang đến một hình ảnh đẹp trong mắt mọi người nhất là bạn bè quốc tế.

5.2. Sự cần thiết xây dựng nếp sống văn hóa giao thông

5.2.1.1. Thực tế tham gia giao thông hiện nay

Trong những năm gần đây, an toàn giao thông đang là vấn đề lớn được cả xã hội quan tâm. Đi khắp nẻo đường, câu khẩu ngữ “An toàn giao thông là hạnh phúc cho mọi nhà” như lời nhắc nhở, cũng là lời cảnh báo với những người tham gia giao thông, hãy chấp hành luật giao thông để đem lại an toàn cho chính mình, cho gia đình mình và cho xã hội. Theo phân tích của Tổng cục Đường bộ Việt Nam hầu hết các vụ tai nạn giao thông nghiêm trọng do phương tiện vận tải hành khách và vận tải hàng hoá gây ra gần đây thì có đến 70 % lỗi là do người điều khiển phương tiện giao thông, chính vì vậy vấn đề đặt ra là phải nâng cao đạo đức nghề nghiệp và ý thức trách nhiệm của người lái xe và nâng cao ý thức tham gia giao thông của mỗi người dân.

5.2.1.2. Sự cần thiết phải xây dựng nếp sống văn hóa giao thông

Hàng năm tai nạn giao thông (TNGT) đã cướp đi hàng chục ngàn mạng người, để lại biết bao thương tích cho nhiều người khác, gây thiệt hại to lớn về vật chất đối với con người và xã hội, ảnh hưởng lớn đến phát triển kinh tế - xã hội, để lại nhiều hậu quả nghiêm trọng cho nhiều gia đình và xã hội. Một trong những giải pháp quan trọng mà Đảng và Nhà nước ta đã và đang chỉ đạo quyết liệt để kiểm chế tình trạng ùn tắc giao thông và tai nạn giao thông chính là đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật về An toàn giao thông tới các cấp uỷ Đảng, chính quyền, đoàn thể và người dân, nhất là những người tham gia giao thông, nhằm nâng cao ý thức về chấp hành Pháp luật về trật tự ATGT của người tham gia giao thông. Làm cho mọi người dân đều nhận thức đúng, hành động đúng, biết bảo vệ hạnh phúc của bản thân mình, gia đình mình và có thái độ phê phán đầu

tranh với những hành vi vi phạm pháp luật về ATGT, tạo ra ý thức thi đua chấp hành pháp luật về ATGT ở các cấp, các ngành, mọi nơi, mọi chỗ, trên các tuyến đường khi tham gia giao thông.

Trong chiến lược xây dựng đất nước thời kỳ công nghiệp hoá, hiện đại hoá, Giao thông vận tải luôn luôn được Đảng, Nhà nước quan tâm đầu tư để ngày càng hoàn thiện hơn về cơ sở hạ tầng, về năng lực quản lý giao thông và ý thức của người tham gia giao thông. Ba vấn đề trên có mối quan hệ mật thiết với nhau, trong đó ý thức của người tham gia giao thông có vai trò quan trọng nhất trong 3 nội dung trên và được quan tâm tuyên truyền, phổ biến giáo dục, giám sát thực hiện nhằm xây dựng nếp sống văn hoá giao thông cộng đồng.